

S

Et magasin til deg fra
Strømmestiftelsen

PÅ JOBB
Fokus på
skolevegring

TEMA
Skolevei
blant ville dyr

BARNESIDER
Detektivgåte
til skolestart

Skole! Nå!

I år kan en fjerdedel av verdens bistand forsvinne.
Vår respons er dette: trygge skoler. For veien
ut av fattigdom starter første skoledag.

Vern barna

For mange barn er skolen det viktigste vernet de har mot overgrep, som barneekteskap, barnearbeid og menneskehandel.

En tiåring skal ikke **FORBEREDE SEG TIL BRYLLUP**

... **MEN** være helt seg selv i klasserommet.

En seksåring skal ikke **PAKKE SEKKEN**
og reise til utlandet for å **JOBBE SOM HUSHJELP**

... **MEN** slenge
sekken på ryggen og
ta følge med en venn
til skolen.

**SKOLER STÅR
NÅ I FARE FOR
Å STENGES.**

Takk til alle dere
som er med og
viser omsorg for
barn, slik at de aldri
finner ut av hvor
fort en barndom
kan ta slutt.

Ansvarlig redaktør

Erik Lunde

Redaktør

Karen Margrete Kilane

Tekst

Karen Margrete Kilane,
Kirsten Falch, Andreas Landmark,
Jørn Lier Horst og Live Hogne
Titlestad

Foto

Mohamed Abdu, Egil Mongstad,
Øystein Melhus Venås, Karen Kilane,
Frank Otto Pedersen og Stine Årstad
Jacobsen

Illustrasjon

Geir Ove Pedersen
Hans Jørgen Sandnes,
Sandnes Media

Design

Irene B. Lyche, Lyche Design

Opplag

18 000, fire utgivelser i året

ISSN 2703-8513

Trykk United Press

«S» er trykket på miljømerket,
resirkulert papir og pakket
i hundre prosent nedbrytbar
biofilm som skal kastes i mat-
avfall. Strømmestiftelsen er
med i Innsamlingskontrollen.

Strømmestiftelsen bekjemper
fattigdom gjennom utdanning
og jobbskaping i ti land i Asia og
Afrika. Vi gir mennesker mulig-
heten til selv å kjempe seg ut av
fattigdom.

Adresse: Tangen 8, 4608 Kristiansand
Telefon: 38 12 75 00
E-post: post@strommestiftelsen.no
www.strommestiftelsen.no
Kontonr.: 3000.32.51000
Vipps: 03002

Strømmestiftelsen
BEKJEMPER FATTIGDOM

6

TRYGGERE SKOLEVEI. Nawasa (8) fra Tanzania har en times skolevei gjennom skog og sletter. – Ser du en elefant, må du sørge for at den ikke lukter deg, sier hun.

INNHold

14 På riktig spor
Mye i verden går
bedre enn før

16 Bistandskutt
Hvordan påvirkes
skolebarna?

18 På skolen
Svakt syn,
sterk spiller

20 På arbeidsplassen
Gir mot til
skolevegrere

22 Hei Verden
Vaulen skole bren-
ner for rettferdighet

24 På sengekanten
Detektivgåte til
skolefest

26 Hald-student
Live fikk venner
i Tanzania

27 Kryssord
Å lese bladet gir hjelp
til å løse kryssordet

18

20

24

LEDER**SKOLE NÅ!****Hva gjør vi når en krise rammer? Vi prøver å verne barna.**

På nyåret kuttet Trump-administrasjonen drastisk i USAID, amerikansk bistand. USA har vært en veldig viktig leverandør av støtte og hjelpearbeid, spesielt innen helse. Såpass viktig har bidraget vært, at det aktuelle kuttet tilsvarer omtrent en fjerdedel av verdens totale bistand.

Vi jobber gjennom lokale partnere, som ofte er avhengige av støtte fra flere organisasjoner. Svært mange av disse har mottatt støtte fra USAID. Blant annet har partnere i Nepal og Uganda blitt nødt til å stenge ned utdanningsprogram. Det går ut over tusenvis av barn. Når noen trekker seg ut, krever det mer av oss andre.

Hva er vår respons på krisen som nå rammer internasjonalt hjelpearbeid?

Det er den samme som under koronapandemien, eller den minst like alvorlige, men noe mindre salgbare krisen: klimaendringene som rammer verdens fattige.

Vår respons er å fortsette å jobbe for at barn får utdanning. Vi mener at veien ut av fattigdom starter første skoledag.

Vi vil verne barn og gi dem verktøy, slik at de selv på sikt kan kjempe seg ut av fattigdom. En dag er det jo de som skal finne løsningene for en mer rettferdig og bærekraftig verden.

Vi står midt i en krise som krever oss alle.

Takk for at du er med.

Karen Kilane
Redaktør

karen.kilane@stromme.org

An elephant stands in the center-left of the frame, facing forward. It is in a vast, flat savanna landscape with tall, dry, yellowish-brown grass. The horizon is straight and distant. The sky is a clear, bright blue, filled with several large, fluffy white clouds. The elephant has large ears, a thick trunk, and small tusks. The overall scene is peaceful and natural.

Skolevei med ville dyr

Både elefanten på savannen og skolebarna fra masaifolket er noen av dem som har bidratt minst til klimaendringene. Likevel er det de som må betale den høyeste prisen når årstidene, regnet og dyrenes vandring blir forstyrret. En sameksistens, der både dyr og skolebarn ferdes trygt, krever bredt samarbeid.

tekst KAREN KILANE *foto* FRANK OTTO PEDERSEN OG MOHAMED ABDU

Nawasa (8) fra Tanzania har en times skolevei gjennom skog og sletter. – Ser du en elefant, må du sørge for at den ikke lukter deg, sier hun.

Av de store dyrene på savannen er det ikke løvene, men elefanten, flodhesten og bøffelen som tar flest menneskeliv, sier Hege Kristoffersen Olsen.

Hun er leder for marked og kommunikasjon i Strømmestiftelsen og har flere ganger besøkt nasjonalparken Masai Mara i Kenya. Men da Olsen sist skulle besøke skolen Rekero, ble avtalen avlyst.

– Våre kollegaer ved skolen ringte og fortalte at en ni år gammel gutt samme dag hadde blitt trampet i hjel av en elefant på vei til skolen. Skolebarna blir alltid oppfordret til å ta følge med andre, da dette gir en viss beskyttelse mot ville dyr. Ingen av de andre barna kunne redde gutten. De ble stående alene og se på uten å kunne gjøre noe. Det var selvsagt grusomt både for barna, familiene og hele lokalsamfunnet.

Sjelden hendelse. De neste dagene tok den samme elefanten livet av tre mennesker. Når slike hendelser skjer, blir vilt-nemda koblet inn, og dyret må avlives. Men elefanten må ikke avlives i nærheten av en landsby eller barnas skolevei, da de andre elefantene i flere år vil oppsøke stedet hvor en elefant dør. Olsen forteller at masaifolkene advarte mot å nærme seg de store dyrene.

– De kjenner elefantene. De vet at de får med seg fare. Elefantene kommuniserer gjennom vibrasjoner i bakken, og derfor visste snart alle elefantene i området at menneskene nå var ute på jakt.

– Det siste jeg hørte var at han hadde rømt opp i fjellene med en gruppe elefanter, og de hadde ikke klart å finne ham. Det er sjelden vi får inn rapporter om skolebarn som har blitt angrepet av ville dyr.

Men for elevene er redselen for de store dyrene noe som ligger høyt oppe i bevisstheten og som de ofte prater om, sier Olsen.

Lang skolevei. Slik er det også for Nawasa (8) fra Longido-området i Tanzania, som ligger i andre enden av nasjonalparken.

– Jeg og venninna mi tar følge til skolen. Det er en time å gå hver vei. Ser du en elefant, må du sørge for at den ikke lukter deg. Vi er derfor gode til å bevege oss i forhold til vinden, sier åtteåringen.

Elias Joel er programleder for skoleprosjektet til organisasjonen MPDI i Tanzania, som vi samarbeider med. MPDI jobber blant annet for en trygg sameksistens mellom dyr og mennesker. De fleste av de ansatte i organisasjonen er selv fra masaifolk.

– Vi har levd med ville dyr i alle generasjoner. Sameksistens er en problemstilling vi er vant til å tenke på og ta hensyn til. Masaifolket er nomader og følger kvegget på jakt etter gode beiteområder. Men når klimaendringene fører til at sesongene +

Skolebarna blir alltid oppfordret til å ta følge med andre. Dette gir en viss beskyttelse mot ville dyr.

Hege K. Olsen

HEGE K. OLSEN

Leder for marked og kommunikasjon i Strømmestiftelsen

ELIAS JOEL

Programleder for skoleprosjekt i Tanzania

FAKTA

Masai Mara

- Nasjonalparken i Kenya har sitt navn etter den nomadiske folkegruppen i området, masaiene, og elven Mara.
- Nasjonalparken er et av de mest kjente og viktigste områdene for beskyttelse av dyreliv og naturområder i Afrika.
- Området henger sammen med slette-landskapet Serengeti i Tanzania.

KILDE: SNL.NO

FAKTA

Prosjektene

- Strømmestiftelsens arbeid i Kenya er hovedsakelig støttet av Å Energi og Skagerak Energi.
- Arbeider skjer i samarbeid med den lokale partneren Basecamp Foundation Kenya.
- Naboisho er et prosjekt som bidrar til en bærekraftig samhandling mellom vilt, husdyr, mennesker og miljø.
- Hovedmålet er å løfte folk ut av fattigdom ved utdanning og jobbmuligheter.
- I området ved nasjonalparken i Tanzania jobber vi med den lokale partneren MPDI. Vi driver kvinnegrupper, skoler og rettighetsarbeid blant masaifolk.

+ plutselig endrer seg, da forvirres både dyr og mennesker. Elias Joel påpeker også at økning i turisme og og viltområder som omgjøres til dyrket mark er med på å forstyrre dyrenes vandring.

Ikke alle endringer er positive. Neema Udunina (25) er masai og er en av dem som er med i en kvinnegruppe. Her har hun fått økt bevissthet om sine rettigheter som kvinne, landsbyen har snakket sammen om at skikker som barneekteskap og omskjæring av kvinner er skadelig og må unngås – og hun har fått lån til å starte en egen bedrift. Hun ser positivt på framtiden. Men det er også ting som går i feil retning. – Noen tradisjoner er det bra å endre på, men det som forandres rundt oss, det vi ikke selv kan kontrollere, det bekymrer meg. Været er annerledes enn før. Regnsesongen kommer ikke når den skal. Dyrene føder unger på feil tid av året. Det nye været forandrer livet og mønstrene til både oss og de ville dyrene. Jeg må gå til innsjøen for å hente vann. Før visste jeg mer når og hvor det var trygt å ferdes, det vet jeg ikke lenger, sier tjuedefemåringen.

Vi må gjøre noe med det vi kan. Kenya opplever samme utfordringer med klimaendringer og endrede mønstre hos dyrene, forteller Hege Olsen. – Vi må gjøre noe med det vi har mulighet til. Et av tiltakene har vært sovesaler, slik at skolene kan drive internat. Da trenger ikke de eldste barna gå fram og tilbake mellom hjem og skole hver dag. I tillegg har vi nettopp satt opp et elektrisk gjerde rundt en av skolene. Elevene der kan nå leke fritt på skolens område uten å være redd for de store dyrene, sier Olsen.

Skolemat og elektrisk gjerde. – Barna trenger skolegang. Vi kan ikke gjøre så mye for å trygge selve skoleveien, men vi forsøker å gjøre en innsats på andre felt, sier Olsen.

Blant annet har skolemat blitt et viktig tiltak, spesielt for de yngste elevene. – De minste barna bør ikke bo på internat, de trenger foreldrene. Tidligere gikk de hjem i lunsjen for å spise. Ved å innføre skolemat reduserer vi antallet timer på skolevei. I tillegg har vi jobbet med vann på skolen, forteller Olsen.

Hun sier at vanntilgang også er noe elefantene er på jakt etter, spesielt i nye tider med mer tørke. Elefantene, som både er svært intelligente dyr og som kan lukte seg fram til vann, ødela en gang kranene på vanntårnet. Nå samles vannet på store bølgeblikktak, mens strømgjerder beskytter mot elefantene.

– Elevene snakker mye om hvor fint det er å kunne gå på skolen og leke på skolens område uten å være redd for ville dyr. De uttrykker faktisk mer glede over det elektriske gjerdet enn over skolematen, sier Olsen.

“
Elevene synes det er fint å kunne leke på skolens område uten å være redd for ville dyr.

Hege K. Olsen

Ved skolen Rekero i Masai Mara i Kenya har vi satt opp et elektrisk gjerde som beskytter skolebarna mot ville dyr.

Neema Udunina fra masaifolk er bekymret for klimaendringene som påvirker sikkerheten til dyr og mennesker.

“
**Jobben vår nå
blir å sørge for
løsninger som gjør
at både elefanten
og skolebarn som
Nawasa kan leve
trygge liv.**

Elias Joel

+ **Fortetting av skoler.** Området rundt Nawasas skole i Tanzania er ikke et yndet sted for turisme. Det er timevis unna nærmeste turisthotell med svømmebasseng og safaribiler som kan forstyrre gamle dyretråkk. Ingen turister kjører for nær drektige elefanter. Men Elias Joel fra MPDI er likevel bekymret over skoleveien.

– Her ønsker vi å bygge flere skoler, slik at vi får ned lengden på barnas skolevei. Skolen er et viktig samlingspunkt for alle mennesker. Her møtes også mødrene til grupper som har fokus på likestilling, rettigheter og hygiene. Vi trenger flere skoler, sier han.

Nawasa klatrer opp på huskestativet. Hun kommer fra et folk som har levd tett

på de store dyrene, de som heller ikke har gjort noe som skulle få vær eller drektighetsmønstre til å endre seg. Likevel er det barn som Nawasa, og dyr som elefanten, som påvirkes.

– Vår jobb blir da å gjøre det vi kan for å sørge for praktiske innretninger for menneskers og dyrs sameksistens. Klimaendringene har ført til at det er vanskeligere for dyr og mennesker å leve sammen. Er det én ting vi kan lære av det, så er det at vi for all del ikke skal la konsekvensen være å gjøre noe som truer det ville dyrelivet. Det har vi fra masaifolket visst lenge: Vi trenger naturen for å leve. Jobben vår nå blir å sørge for løsninger som gjør at både elefanten og skolebarn som Nawasa kan leve trygge liv, sier Elias Joel. ■

Elias Joel håper det vil være mulig å kunne bygge flere skoler i Tanzania. Han er bekymret over barnas lange skolevei gjennom øde områder.

DYR OG MENNESKER

Skal du jobbe for mennesker i nasjonalparker, må du også jobbe til det beste for dyrene. Skal du jobbe med dyrene, må du også jobbe til det beste for menneskene. Dyreparken i Kristiansand har også samarbeidsprosjekt i Masai Mara.

Biolog Helene Axelsen (bildet) har besøkt nasjonalparken flere ganger.

– På savannen i Masai Mara og Serengeti skjer det noe helt spesielt: nemlig den store migrasjonen. To millioner gnuer og flere hundre tusen sebraer og gaseller har en årlig vandring for å

få tilgang på mat og vann. Dyrene er avhengig av hele savanneområdet for å kunne fullføre vandringen, men i dag trues dyrene av utbygging av blant annet hoteller, veier og gjerder i vandringsruten.

Gjennom prosjektet Mara Naboisho beskyttes et stort savanneområde utenfor nasjonalparken Masai Mara i samarbeid med masaifolket. Prosjektet leier landområder av masaiene for å bevare vandringsruten til dyrene. For Dyreparken er dette vårt hjerte-prosjekt, sier Axelsen.

VISSTE DU AT ...
... mer enn 300 000 barn har fått en ny sjanse til utdanning gjennom Strømmestiftelsens Speed Schools i løpet av de siste 20 årene?
KILDE: NORDEN.ORG

Joda, det fungerer!

Får du noen ganger inntrykk av at alle piler i verden peker nedover? De gjør ikke det. Her har vi samlet nyheter som viser at felles innsats for det gode gir resultat!

tekst og foto REDAKSJONEN

FOTO: JAN SELAND

Papaya fra Uganda.

ØKOLOGISK LANDBRUK ØKER

DET SOM FØR ble sett på som et problem i Uganda – mangel på kunstgjødsel – er blitt snudd om til en eksportsuksess.

Økologisk landbruk bidrar nå til omtrent 17,1 prosent av verdien av landbrukseksporten, som økte med 40 prosent i 2024. Uganda eksporterer økologiske produkter som kaffe, te, kakao, frukt og grønnsaker til blant annet EU, Japan og USA.

Ei skolejente fra Mali i full konsentrasjon om skriveingen.

FOTO: SEKOU DOUCOURE

SKOLE ER VIKTIG I KRISER

MIDT I EN KRISE trenger barn å få være barn.

Skolen beskytter barn mot tvangs-ekteskap, barnearbeid og vold.

Utdanning øker sjansene for at de senere skal kunne få seg en jobb og en inntekt.

I tillegg til de teoretiske fagene lærer skolebarn også å forebygge sykdommer, de får kunnskap om mat og helse, personlig hygiene og andre ting.

Ikke minst bidrar skolen til å gjøre barn til gode samfunnsborgere, som å lære å samarbeide, forstå demokratiske prosesser, kjenne til menneskerettigheter og håndtere konflikter. Og det trengs!

VISSTE DU AT ...

... vi utelukkende samarbeider med lokale partnere? Det er en grunnene til at vi kan fortsette å gi skolegang til barn fra den konfliktpregede Sahel-regionen.

Inkluderende skole

MYNDIGHETENE i Bangladesh har de siste årene satset mer på utdanning. De økte skolebudsjettene skal blant annet brukes til yrkesopplæring, støtte til jenter, bygging av skoler, økonomisk hjelp til fattige studenter, helse- og ernæringstjenester. Regjeringen fokuserer også på bedre opplæring til lærere, mer attraktive skoler for barn, samt å inkludere etniske minoriteter og tredje kjønn.

FOTO: FOHAND KAIZER

Det er spennende å lese, synes denne unge karen fra Bangladesh.

FAKTA

INTERNASJONALE
BISTANDSKUTT

- Andelen av den totale bistanden til de fattigste landene er redusert med 25 prosent fra 2020–2024.
- Slår det verste estimatet til, vil bistanden i 2025 bli redusert med omtrent 25 prosent.
- Europa passerte i 2024 Afrika som den største regionen i mottak av norske bistandsmidler. Dette skyldes i hovedsak Ukraina og Moldova.
- Over halvparten av den internasjonale støtten til nødhjelp, styresett og sivilsamfunn kommer i dag fra USA.
- USA har stått for over 70 prosent av den internasjonale bistanden til programmer mot HIV.
- Det er estimert at 23 millioner mennesker vil miste utdanning og 95 millioner vil miste grunnleggende helsetjenester grunnet kuttene til USA.

KILDE: NORAD/NRK/AFTENPOSTEN

ANNE BREIVIK

Fagleder i
Strømmestiftelsen

Store kutt i bistand

23 millioner barn og unge kan miste utdanning grunnet kuttene til USA. – Langsiktig utviklingshjelp er avgjørende i en verden preget av uro, sier Anne Breivik.

tekst ANDREAS LANDMARK foto ØYSTEIN MELHUS VENÅS

Arbeidet med å bekjempe fattigdom står overfor store utfordringer etter at USA og flere andre land har bestemt seg for å kutte i bistanden. Slår det verste estimatet til, vil bistanden i 2025 bli redusert med omtrent 25 prosent. Det er beregnet at 23 millioner barn og unge vil miste utdanning grunnet kuttene til USA. Anne Breivik, fagleder for strategiske partnerskap og tilskuddsforvaltning, understreker viktigheten av langsiktig bistand i en verden preget av uro og kriser.

– Vi må ha to tanker i hodet på én gang: både kortsiktig akutthjelp og langsiktig bistand. Nødhjelp er helt nødvendig for å håndtere kriser og redde liv, men ikke nok til å skape varig endring. Strømmestiftelsens langsiktige mål er å bygge motstandsdyktige samfunn hvor mennesker har tilgang på god utdanning og jobb, sier Breivik.

Strømmestiftelsen har ikke mottatt direkte støtte av USAID, dermed har kuttene begrenset effekt på arbeidet, men det blir likevel påvirket.

I Uganda jobber vi med skoler som er finansiert av FNs høykommissær for flyktninger. De amerikanske kuttene har ført til at de har måttet stenge tre av skolene som deltar i prosjektet vårt. Resultatet er at 1100 av barna må overføres til andre, allerede overfylte skoler. Det er stor fare for at mange dropper ut. Våre samarbeidspartnere har også blitt rammet.

– I Nepal har en av våre partnere blitt nødt til å stenge ned et omfattende utdanningsprogram – som har rammet tusenvis av barn. Det som nå skjer, vil skape varig endring i finansiering av bistand. Samarbeid mellom ulike aktører vil bli viktigere, og mer utradisjonelle givere, slik som Gulf-landene, vil spille en større rolle, særlig i områder som Sahel, sier Breivik.

Hun påpeker samtidig at dette er en mulighet til å tenke nytt om finansiering og organisering.

– Dette er en gylden mulighet til å virkeliggjøre planer rundt lokalisering. Vi må styrke lokalsamfunn og lokale aktørers evne til å håndtere kriser. Det er de som står nærmest og vet best hva som trengs. Som en internasjonal organisasjon må vi som alle andre aktører hele tiden også vurdere kostnadsnivået og organiseringsstrukturen vår, sier hun.

Breivik understreker at den nye situasjonen etter kuttene krever kontinuerlig innsats og samarbeid på tvers av grenser.

– Når vi sammen investerer i utdanning, helse og matsikkerhet, gir vi mennesker verktøyene de trenger for å forbedre sine liv på lang sikt. Humanitære kriser varer stadig lengre, og skal vi komme ut av denne vonde sirkelen må vi klare å jobbe langsiktig, samtidig som vi håndterer grunnleggende behov. Vi må gi livreddende nødhjelp i krisesituasjoner, men også skape varige endringer, slik at vi kan unngå at krisen rammer like hardt neste gang, avslutter Breivik.

CHAUDREY GIKK TIL SKOLEN

Hva hun går i møte de neste årene er mer usikkert. Da Chaudrey var tre år, lekte hun og bestevenninna Hussy alene ved en brønn. De kastet steiner og pinner i vannet. Pinnen fløt, steinene sank. Bladene ble liggende og duppe på vannoverflaten, metallbiter falt rett ned og forsvant i det sorte vannet.

Da de to vennene mistet balansen og falt, kom ikke bestevenninna opp igjen. Chaudrey selv holdt seg flytende akkurat så lenge at de voksne rakk å heise henne opp i tide.

Chaudrey lærte at livet er urettferdig. Noen klarer seg, andre ikke. Vissheten om at alt brått kan ta slutt har satt seg i den lille kroppen.

– Skolen er ekstra viktig for barn som Chaudrey, sa førskolelæreren hennes da vi traff dem på skolen i Nepal.

Mange barn i dette området av landet er hjemme alene opp mot 12 timer hver dag mens foreldrene er på jobb. Barna som er alene hjemme kan være ned i 2–3-årsalderen.

– Chaudry trenger å fortsette på skolen, sa førskolelæreren.

“
Det er estimert at
23 millioner mennesker
vil miste utdanning.”

Svakt syn, sterk spiller

Kawala lar seg ikke stoppe av at hun er svaksynt. Verken på fotballbanen eller på skolen.

tekst og foto KAREN KILANE

Kawala kaster seg inn i kampen. Barføtt, målrettet, kampklar. Hun kan ikke se hva som gjemmer seg i gresset, men hun stoler på at det går bra – også gjennom denne kampen. Det Kawala mangler av syn, tar hun igjen i rå styrke og smidighet.

– Jeg har lært meg å kjenne igjen banen på skolen, og jeg ser skyggen av ballen. Det er ikke sånn at alt er like enkelt, men jeg vil likevel gjøre mitt beste for å få det til, forteller Kawala.

Slik føttene hennes har tilpasset seg og blitt kjent med fotballbanen på skolen, slik hadde hun også lenge trodd at hun måtte tilpasse seg et liv og en hverdag uten skolegang. Hvorfor skulle familien bruke det lille de hadde på at hun skulle få utdanning? Hun kunne vel uansett ikke «bli noe»?

– Lærerne på skolen gikk fra hus til hus for å overbevise foreldrene om å sende alle barna på skolen – også de som har nedsatt funksjonsevne. Det var sånn jeg fikk skoleplass. Pappa ville så gjerne at jeg skulle gå på skolen, og nå fikk jeg muligheten. Her på skolen er det ramper å gå opp og ned på, toalettene er bedre enn hjemme, og lærerne hjelper meg – jeg liker den nye skolen min, forteller Kawala.

I tillegg har Kawala fått både fotballbane og en bestevenninne på skolen.

– Jeg skal ikke lenger gå rundt alene hjemme og føle at jeg bare er i veien. Nå får jeg lære og være sammen med venner.

– Og score mål?

Kawala ler.

– Det er akkurat det jeg skal. Jeg skal score mål, sier hun før hun spretter opp og løper inn igjen i kampen.

– Jeg skal ikke lenger gå rundt alene hjemme og føle at jeg bare er i veien. Nå får jeg lære, være sammen med venner og spille fotball, sier Kawala Fatuma.

“

Pappa ville så gjerne at jeg skulle gå på skolen, og nå fikk jeg muligheten.

Bli kjent med ...

Navn Kawala Fatuma

Alder 13 år

Bor i Lukka i Uganda

Familie Bor sammen med pappa, to søstre og to brødre. Mamma jobber i Midtøsten for å tjene penger til familien.

Min favorittaktivitet Fotball

Dette er jeg redd for Å falle og slå meg siden jeg ser så lite.

Dette er jeg skikkelig flink til Fotball. Bare fordi jeg ikke kan se, betyr ikke at jeg ikke er skikkelig rask!

Dette synes jeg er aller best med skolen Å leke med bestevenninna mi, Louisa, og sparke fotball.

Som Hjertevenn hjelper du barn til en trygg hverdag, oppvekst og fremtid!

Strømmestiftelsen hjelper barn i noen av verdens fattigste land. Bli med, du også! Sammen kan vi hjelpe enda flere.

Hjertevenn
HJELPER BARN

Når skole blir vanskelig

Veien ut av fattigdom starter første skoledag, sier Strømmestiftelsen. Men noen elever opplever skolegangen som en vei full av humper. May Ruud Tennebø er coach og brenner for å hjelpe ungdom i Norge og Uganda som opplever skole som krevende.

tekst KAREN KILANE foto ØYSTEIN MELHUS VENÅS

I år er det 40 år siden May Ruud Tennebø fikk jobb i oljebransjen. Her har hun både en spennende jobb, styreverv og flere til-litsverv. Tenk om May hadde visst dette da hun selv var en tenåring med mye indre smerte og utfordrende skolehverdag.

– Jeg hadde så mye tung ballast fra oppveksten, mye mer enn jeg klarte å håndtere. Kaos i hodet er et dårlig utgangspunkt for læring, og jeg mistet derfor mye av skoledagen, sier Tennebø.

Først da hun som voksen fikk hjelp til å sortere tanker og følelser, klarte hun å gjennomføre utdanning og starte sin egen bedrift, MayCoach. Da Tennebø i 2010 reiste til Uganda for å jobbe som coach for ungdom på en av skolene som Strømmestiftelsen samarbeider med, var det med et ønske om å gi videre. Resultatene var svært gode. Ungdom tok tak i eget liv og mange opplevde mestring på skolen.

– Da pandemien kom, ble det vanskelig å reise, og jeg tok i stedet kontakt med organisasjonen Hopeful i Norge. Sammen utviklet vi «Mer Robust» – et læringsprogram for ungdom som strever, blant annet med skolen. Programmet bygger på erfaringene fra Uganda og troen på at ungdom allerede har det som trengs for å leve gode liv. De trenger tilpasset støtte, samt å bli møtt med tillit og respekt, forteller Tennebø.

Nå sitter hun i bakgården utenfor Hopeful i Kristiansand. Her får ungdom samtaler og veiledning med Tennebø.

Trygge voksne. – Jeg vet jo hvor krevende skole og konsentrasjon kan være når oppveksten er preget av uro og utfordringer i hjemmet. Det samme har jeg sett både blant ungdom i Uganda og i Hopeful.

– *Hva kan vi gjøre for å trygge barn og ungdom, slik at de kan få gode skoleopplevelser?*

– Modige og trygge lærere som ser hver enkelt elev og våger å utfordre på en god måte, er etter min mening avgjørende. Lærere bør også utfordre klasse-miljøet til å ta ansvar for hverandre, kanskje til og med gjennom egne fag med fokus på dette. Mobbe-ofre må ut av offerrollen og få hjelp til å bygge egen mestring, og mobberne må holdes ansvarlige i konstruktive møter. Vi bør skape et skolemiljø preget av trygghet, tilhørighet, ansvar og respekt for hverandre. Arbeidet må starte med lærere og foreldre, slik at vi sammen kan heie på unges drømmer og skape rom for mestring. Fokus bør være på trygge voksne som tør å utfordre på en respektfull og god måte, sier Tennebø.

Jeg hadde så mye tung ballast fra oppveksten, mye mer enn jeg klarte å håndtere.

May Ruud Tennebø hadde selv en utfordrende ungdomstid og skolegang. I dag bruker hun bakgrunnen sin i møte med skoleungdom.

Bli kjent med ...

Navn May Ruud Tennebø

Alder 63 år

Bosted Høvåg

Sivil status Gift

Jobber med Innkjøp i olje-industri. I tillegg har hun egen coach-virksomhet med fokus på ungdom som strever blant annet med skole.

Det beste med jobben min At jeg kan hjelpe ungdom å finne sin verdi og å forløse sine ressurser.

Mest utfordrende med jobben min Å se ungdommer som ikke får utviklet sine talenter.

Jeg skulle ønske jeg hadde visst verdien av å jobbe med meg selv da jeg var ung, lært meg å bli trygg og utvikle de ressursene jeg har – og som vi alle har.

Hei Verden! Heia Vaulen!

– Det er viktig at folk vet hva som skjer ute i verden. Når vi vet om urettferdighet, kan vi alle sammen bidra mer, sier Eva Louise Meyer fra elevrådet ved Vaulen skole.

tekst KAREN KILANE foto STINE ÅRSTAD JACOBSEN

Vaulen skole har hatt solidaritetsuke med besøk av Hei Verden, Strømmestiftelsens skolearbeid. – Det er kjekt å hjelpe noen. Og vi elever trenger å vite hva som skjer i verden, sier Sofie.

Elevrådsleder Eva Louise Meyer (7D), nestleder Sofie Husebø Massie (6C) og Harrshit Rajkumar (7A) ved Vaulen skole i Stavanger lærte mye om skole i Peru gjennom besøket fra Hei Verden. Under solidaritetsuka har de arrangert Åpen dag, sponsorløp, bruktbutikk og fått innsikt i urettferdighet i verden.

Plastforurensning i Amazonas. Alle tre merket seg at skoleelevene fra Amazonas i Peru sto overfor nye utfordringer grunnet forurensning.

– Elevene der lever tett på elva. Mye av regnskogen blir hugget ned, og i tillegg har det kommet mer plast i elva, og det er skikkelig dumt, sier Sofie.

Alle tre nikker alvorlig. De har hørt historier om sykdom som smitter når mennesker drikker fra elva, slik de alltid har kunnet gjøre. Nå blir de syke på grunn av forurensning.

En annen ting som har engasjert elevene er behovet for skolebøker og undervisning på morsmål.

– Vi visste fra før at skoleelevene fikk

undervisning på spansk i stedet for på morsmålet sitt. Men tenk at elevene får kjeft om de ikke klarer å gjenta på spansk! Eva er oppgitt.

– Jeg fikk veldig lyst til å hjelpe.

De andre er enige.

Løp for rettferdighet. – Vi løp flere runder rundt skolen og ble sponset per runde. Pengene går til kurs til lærerne, skaffe solcellepanel til skolene og skolebøker på morsmål. Det er jo bra, sier Sofie.

– Har dere tips til andre elevråd eller skoler som vil ha en rettferdighetsuke?

– Ja. Dere kan samle inn penger og plukke søppel, sier Eva.

– Nettopp. Løp rundt skolen, arranger åpen dag eller rydding på skolen. Vi hadde en avtale om at vi skulle plukke opp søppel og plast, og hvis alt ble fint, ga rektor oss penger til prosjektet, sier Sofie.

– Og så kan dere få besøk av Hei Verden, foreslår alle tre elevene.

Prat med oss om verden! Rettferdighet i verden er noe det bør snakkes mer om i skolen, mener Eva.

– Hvor hører dere ellers om en rettferdig verden?

– Ikke så mange steder. Mest gjennom foreldre eller skole, sier Eva.

– Og på SuperNytt, der forteller de om det som skjer i verden, legger Sofie til.

– Men ellers er det ikke mange steder

vi får hørt om hvordan andre barn lever og har det. Kanskje foreldre også burde sette seg ned med oss barna og snakke om det? foreslår Eva.

– Ja, snakk med oss om verden i hverdagen, sier Sofie.

Eva er enig.

– Vi har nemlig lyst til å hjelpe, men vi vet ikke alltid helt hvordan.

FAKTA

Hei Verden ble i år en del av Strømmestiftelsen

Sammenslåingen vil styrke den samlede skolesatsingen, som nå heter Hei Verden. Fire ansatte, fordelt på kontorene i Stavanger og Kristiansand, jobber nå for at elever i Norge skal engasjere seg for alle barns rett til utdanning. For Strømmestiftelsen er dette veldig gode nyheter. Ta kontakt om du ønsker et skikkelig fint og engasjerende opplegg for skoler og elever! Les mer på QR-koden.

Elevrådsleder Eva Louise Meyer (7D), nestleder Sofie Husebø Massie (6C) og Harrshit Rajkumar (7A) ved Vaulen skole anbefaler solidaritetsuke og besøk fra Hei Verden.

JØRN LIER HORST
HANS JØRGEN SANDNES

OPERASJON SKOLESTART

Rektor-Rita sto ved gjerdet og ropte på Tiril og Oliver. Stemmen dirret. I hånden holdt hun en stein. Rosa krem dryppet fra den i seige striper. Åtto snuste og slikket i seg restene som havnet på bakken.

«Jeg hadde bakt en kake til første skoledag», forklarte rektor. «Nå har noen kastet denne steinen inn gjennom skolekjøkkenvinduet og ødelagt den.»

Tiril og Oliver kikket opp mot skolen.

Det var et stort hull i et av vinduene. Gardinen hadde blåst ut og hang slapt ned.

«Kom», sa Tiril. «Vi må se nærmere.»

De gikk bort til vinduet og kikket inn. Sammen med brukte bakeboller og annen oppvask sto et fat med kakerester. Midten av kaka var most, og rosa glasur hadde sprutet utover.

«Steinen landet midt i kaka», sa Rektor-Rita. «Det skjedde nå nettopp.»

«Så du den som gjorde det?» spurte Tiril.

«Nei, jeg satt på kontoret, men jeg er ganske sikker på at den skyldige er borte på parkeringsplassen.»

«Kom», sa Tiril. «La oss sjekke det ut.»

Fem minutter senere var de på parkeringsplassen. Tre personer jobbet med å klippe trær: to menn og en dame. Tiril og Oliver så at de hadde vester med navnene sine på: Adel, Frank og Ida.

«Hei», sa Oliver. «Er det noen av dere som akkurat gikk forbi på andre siden av skolen?»

Alle tre så opp.

«Nei», sa Adel. «Jeg har vært her i over

to timer.»

«Hva har skjedd?»

spurte Ida.

«Noen har knust en rute og ødelagt en kake som Rektor-Rita hadde bakt», forklarte Oliver.

Ida trakk på skuldrene.

«Jeg vet ikke engang hvem Rektor-Rita er», sa hun.

«Jeg går aldri den veien», sa Frank og ristet på hodet. «Jeg aner ikke noe om et knust kjøkkenvindu.»

Tiril og Oliver så på hverandre.

«Der har vi svaret», sa Tiril.

HURRA FOR VERDENS SKOLEBARN

Hvert år inviterer vi til stor, gratis **Første Skoledagfest** på Torvet i Kristiansand. Her kommer flere tusen glade og spente barn. Sammen feirer vi alle verdens skolebarn.

Det er urettferdig at ikke alle barn i verden får gå på skole. Og det er jo også litt urettferdig at vi bare har fest i Kristiansand. Her skal du derfor få mysteriet som vi får laget til festen vår.

Løs mysteriet og send svaret til post@strommestiftelsen.no eller på SMS **402 44 097** innen **1. august**.

Vi trekker ut en heldig vinner som får koffert fra Detektivbyrå nr. 2 + Åtto-bamse.

Et år av en annen verden!

Jeg er Live, er 19 år og har vært så heldig å få bo i Tanzania det siste halvåret.

tekst LIVE HODNE TITLESTAD

Dette året har jeg gått på Hald internasjonale skole, på Strømmestiftelsen sitt program Act Now. Gjennom denne linjen fikk jeg muligheten til å reise til Dar es Salaam i Tanzania, og jobbe for og lære av OCODE, en av Strømmestiftelsens partnerorganisasjoner. Der fikk jeg se og delta i OCODEs mange prosjekter for å styrke lokalmiljøene, samtidig som jeg lærte mer og mer av tanzaniansk kultur. Jeg fikk være en fattigdomsbekjemper og lære å leve hverdagen som tanzanianer.

Som nok mange andre nordmenn har jeg hatt et litt forvrengt bilde av Afrika. Jeg har sett for meg et kontinent som ikke klarer å stå på egne bein, avhengig av støtte fra andre. Jeg har hatt en oppfatning av at det er solidariske hjelpearbeidere fra Vesten som må starte opp utviklingsprosjektene i sør, men etter å ha hatt praksis i en lokal utviklingsorganisasjon har jeg fått se en annen sannhet. Tanzania er full av ildsjeler! Det er så mange gode og viktige utviklingsprosjekter i landet, som drives av dyktige, engasjerte tanzanianere. Nå, i ettertid, er det en selvfølge for meg at det er sånn, for naturligvis er det lokalbefolkningen som vet best når det kommer til deres samfunn. Misforstå meg rett, Tanzania har stor nytte av bistandspengene fra Norge, men arbeidet gjort i land som Tanzania blir ofte skildret uten å nevne den solide innsatsen ildsjelene legger ned.

Under oppholdet mitt ble jeg kjent med mange fine mennesker, men møtet med Felister må nok være det jeg setter høyest. Felister er en jente jeg møtte helt tilfeldig på et spisested. Hun satte seg ved bordet mitt, og min første tanke var at jeg helst

ville være i fred. Jeg la likevel den norske beskjedenheten til side, og endte opp med å få meg en skikkelig god venn. I Norge hadde jeg nok aldri skapt et vennskap på denne måten. Men takket være den tanzanianske utadvendtheten og vennligheten, fikk jeg en venn som gjorde oppholdet mitt der ekstra spesielt. Jeg synes vi trenger mer av denne åpenheten i Norge, og jeg ønsket derfor å ta med meg dette hjem fra Tanzania. I tillegg har alle de ulike menneskemøtene og kulturforskjellene jeg har opplevd, gitt meg mer forståelse og respekt for mennesker ulike meg selv. Erfaringene jeg har fått er gull verdt, og jeg håper at flere får den samme muligheten som meg.

La hjertesaken brenne videre

– Har du en sak du brenner for, noe som kan bidra til at andre mennesker får en lysere fremtid og et bedre liv? Vil du at din kamp for sosial rettferdighet i verden også skal vedvare etter din død? Hva er da bedre enn å skrive noe om det i ditt testamente? Da vet du at ditt engasjement vil ha et liv etter deg, og fortsette å gi håp, muligheter og forandring til de som trenger det mest. Hilsen Arthur

ARTHUR R. HAUGE
har skrevet testamente

Vi ønsker å uttrykke vår dype takknemlighet over

TESTAMENTARISKE GAVER

Mardon Haugland
Brede Røsjø
Gerd Allum
Kristine Reiso
Olaug Alvhild Myklebust
Turid Andersen
Odd Petter Opsahl
Tore Nitter

TOTALT = kr 19 257 662

Er du med i en forening, en klubb eller menighet? Ønsker dere inspirasjon? Kontakt oss om dere ønsker besøk eller annet opplegg. Hilsen Strømmestiftelsen

		XORD .no	HAIFISK	IKKE TESTET	LEDD	REPLISERTE	LISTET	HALVEDELSTEN	PLANTE	EU FØR	1	SKYLLE	HJERTESUKK
		KROK				TSARNAVN			SÅDANNE				
		INNVIELSEFEIRING											
		NAVNE-DAG 26.04.	OPPDRETT							YTTERLIGERE FROSNE			
		SMELTE			FORETAKSOMT UTROP							IKKE FLYVEDYKTIG FUGL	
ROMERNES MAKTHAVERE			MIDTBLOKK		KORSTEMME								
					BY I ENGLAND ANTA							MILLIGRAM LYSVOKS	
LIKELYDENDE								SLÅ I ... TIDEN SLIT					
SER						LEKETØY FYRSTESLEKT				BILMERKE MESTERSKAP			LARVE
BANNET					MATFISK			SLAGSTED		KAN			UTNEVNELSE
IKKE VI					PINNENE					IKKE			
		SJØMANN				BESKYTTELSE LARM						LUKT VÅRMÅNED	
TØRKEHUS					DIKT BERT			MALE	ANT. BUD JEYVBYRDIG	OPPFORDRE SAUELYDEN			
ANONYM													EIENDOMMEN
ART.			KRUSETHÅRDEKKE RETT			GODTROENDE AVTALE				FOTBALLSPILLER 10 000			
KAN LØFTER VÆRE	KNA					TÅPELIG AMORINEN					AVSLAG FARTØYET		
FORBINDELSE				IMPULSFOR-MIDLER STREV				NEI DIGER				AVKOK HEL	
STRAND							REDUKSJON SVERTE						
UERFAREN					STUTEN AGN					I TIDE OG ... UTVIKLE SEG TIL			SKULER
TERNINGKAST					3			LEGG MERKE TIL			HÅRLAG IKKE JEG		
VISER				STYRE									
MEDGA								TIDSENHETER					

- 1 – Hvor mange år er Strømmestiftelsen i 2026?
- 2 – Hva heter fadderordningen til Strømmestiftelsen?
- 3 – Hva heter hunden på barnesidene?

SEND LØSNINGEN innen 10. august 2025 til post@strommestiftelsen.no (merk KRYSSORD) eller ring inn løsningen på 38 12 75 00 mellom kl. 09.00 og 14.00 på hverdager.

Vi trekker ut en heldig vinner som kan velge mellom en **strikkepakke** eller et av våre flotte **bærenett og fem Flax-lodd**. Vinner av forrige kryssord: Roald Erling Tjore fra Sæbøvågen.

Vi gir skolegang
fordi vi vet at
– veien ut av
fattigdom
starter første
skoledag.

